

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи  
Олексій ЖИЛЬЦОВ  
\_\_\_\_\_ 2022 р.



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ**

для студентів

спеціальності	<i>014 Середня освіта (Фізична культура)</i>
предметної спеціальності	<i>014.11 Середня освіта (Фізична культура)</i>
освітньо-кваліфікаційного рівня	<i>молодший спеціаліст</i>

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
Ідентифікаційний код 02136554  
Бачальник відділу  
моніторингу якості освіти

Програма № 1331

Shust  
(підпис) (прізвище, літера)

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2022

Київ – 2022

Розробник:

Карлінська Яніна Валеріївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Карлінська Яніна Валеріївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії  Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

1 вересня 2022 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи  Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи  Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1 /45
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	22
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	21
Форма семестрового контролю	залік

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**Мета:** розкрити творчий потенціал, гуманістичну спрямованість до діяльності в сфері фізичної культури та спорту. Сприяти становленню спеціальної педагогічної компетентності вчителя фізичної культури для розв'язання типових завдань освітньої діяльності в загальноосвітній школі.

### **Завдання:**

- сформуувати систему професійно-ціннісних орієнтацій особистості вчителя фізичної культури;
- розвинути культуру мислення, почуттів, поведінки особистості вчителя, професійно значущі якості;
- навчити співвідносити ідеали педагогічної діяльності з рівнем власної готовності до цієї діяльності;
- навчити управляти педагогічними ситуаціями та розв'язувати педагогічні задачі;
- сформуувати потребу постійної самоосвіти та самовдосконалення;

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути наступні

### **компетентності:**

- знати складові педагогічної майстерності викладача;
- знати ціннісні засади навчально-виховного процесу;
- знати етику педагогічної діяльності і мовлення, культуру керування навчально-виховним процесом;
- знати сутність педагогічної техніки, її компоненти;
- знати теоретичні основи інтерактивних методик і інших форм організації навчально-пізнавальної діяльності;
- знати структуру, динаміку конфліктів у педагогічних ситуаціях, шляхи їхнього розв'язання;
- знати культуру, техніку, риторичні аспекти педагогічного мовлення;
- знати особливості педагогічного впливу на особистість, створення ситуацій успіху;

- вміти раціонально планувати педагогічну діяльність, визначати її завдання, створювати для неї умови;
- вміти реалізовувати можливості самоуправління, самовиховання (виробити вміння і навички управління власним психічним станом, мовою, оволодіти засобами вербального та невербального педагогічного впливу, оволодіти риторичними навичками, методами підготовки до виступу);
- вміти аналізувати конфлікти і вибирати ефективні шляхи їх розв'язання.

### **3. Результати навчання за дисципліною**

- знати складові педагогічної майстерності викладача;
- знати етику педагогічної діяльності і мовлення, культуру керування навчально-виховним процесом;
- знати сутність педагогічної техніки, її компоненти;
- застосовувати теоретичні основи інтерактивних методик і інших форм організації навчально-пізнавальної діяльності;
- знати структуру, динаміку конфліктів у педагогічних ситуаціях, шляхи їхнього розв'язання;
- знати культуру, техніку, риторичні аспекти педагогічного мовлення;
- знати особливості педагогічного впливу на особистість, створення ситуацій успіху;
- раціонально планувати педагогічну діяльність, визначати її завдання, створювати для неї умови;
- реалізовувати можливості самоуправління, самовиховання (виробити вміння і навички управління власним психічним станом, мовою, оволодіти засобами вербального та невербального педагогічного впливу, оволодіти риторичними навичками, методами підготовки до виступу);
- аналізувати конфлікти і вибирати ефективні шляхи їх розв'язання.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				Самостійна робота
		Лекції	Семінарські	Практичні	Індивідуальні	
<b>Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури.</b>						
1. Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.	8	2	2			4
2. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності вчителя фізичної культури.	8	2	2			4
3. Педагогічний досвід – шлях до педагогічної майстерності.	8	2	2			4
4. Вербальна та невербальна комунікація педагога.	8	2	2			4
5. Поняття «конфлікт» та безконфліктна взаємодія у професійній діяльності вчителя фізичної культури.	11	2	4			5
Модульний контроль	2					
<b>Усього годин</b>	<b>45*</b>	<b>10</b>	<b>12</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>21</b>

\* з урахуванням модульного контролю

## 5. Програма навчальної дисципліни

### Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність вчителя образотворчого мистецтва.

**Тема 1.** Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.

Складові педагогічної майстерності, рівні педагогічної майстерності, принципи удосконалення педагогічної майстерності, особливості оволодіння педагогічною майстерністю.

Основні поняття теми: майстерність, педагогічна майстерність, педагогічна техніка, педагогічний такт

Практичне заняття 1. Самовиховання та творчий розвиток педагога.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [2, 3, 6]

**Тема 2.** Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності вчителя фізичної культури.

Педагогічні здібності педагога. Поняття «педагогічна техніка». Зовнішня і внутрішня педагогічна техніка.

Основні поняття теми: педагогічні здібності, педагогічна техніка, зовнішня техніка, внутрішня техніка, педагогічна технологія, техніка самопочуття, культура мовлення.

Семінарське заняття 1. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [2, 3, 6]

**Тема 3.** Культура професійно-педагогічного спілкування. Вербальна та невербальна комунікація педагога.

Поняття «спілкування», «педагогічне спілкування» та його характеристики. Основні різновиди педагогічного спілкування: безпосереднє, опосередковане, бажане, небажане, індивідуальне, колективне, монологічне, діалогічне, полілогічне. Контакт у педагогічному спілкуванні. Комунікативність викладача.

Основні поняття теми: спілкування, педагогічне спілкування, контакт, діалог, монолог, комунікативність.

Семінарське заняття 2. Культура професійно-педагогічного спілкування.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [2, 3, 6]

**Тема 4.** Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці.

Суть педагогічної взаємодії. Принципи педагогічної взаємодії. Класифікація методів педагогічної взаємодії. Комунікативність вчителя як інструмент педагогічного впливу.

Основні поняття теми: педагогічна взаємодія, педагогічний вплив, педагогічна вимога, оратор.

Практичне заняття 2. Майстерність педагогічної взаємодії.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [2, 3, 6]

**Тема 5.** Майстерність у розв'язанні педагогічних конфліктів вчителя фізичної культури.

Характеристика і види педагогічних конфліктів. Види конфліктів між вчителем та учнем. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі. Шляхи попередження конфліктів.

Основні поняття теми: педагогічний конфлікт, прості і складні конфлікти у школі, фахові конфлікти, конфлікт сподівань.

Практичне заняття 3. Способи розв'язання педагогічних конфліктів.

Семінарське заняття 3. Способи розв'язання педагогічних конфліктів.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [2, 3, 6]

## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Кількість	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	5	1	5
2.	Відвідування семінарських занять	6	1	6
3.	Робота на семінарському занятті	6	10	60
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15
5.	Виконання модульної контрольної роботи	1	25	25
Всього				111
Залік Коефіцієнт		1,11		

### 6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.



### 3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

#### Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали за виконання завдання
1	Майстерність учителя в керуванні психічним самопочуттям	7	5
2	Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності	7	5
3	Педагогічний досвід – шлях до педагогічної майстерності	7	5
Разом		21	15

#### Критерії оцінювання самостійної роботи.

**5 балів** – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; не мають помилок.

**4 бали** - роботу виконано в повному обсязі і вона не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

**3 бали** – робота виконана не в повному обсязі; мають місце помилки; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

**2 бали** - завдання виконано не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку;

**1 бал** – обсяг виконаного завдання дуже малий; не виявляє знання і розуміння основних положень теми

**0 балів** – завдання не виконано або виконано неправильно.

#### 6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться в тестовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

#### 6.4. Форма семестрового контролю – залік.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю. Результати заліку оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів і оголошуються на останньому занятті. Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин,

студент повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього заняття.  
Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач.

### **6.5. Шкала відповідності оцінок.**

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100 -бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ»**

**Разом:** 45 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 21 год., модульна контрольна робота – 2 год.

Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І				
Назва модуля	Педагогічна майстерність вчителя образотворчого мистецтва				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.	Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності вчителя фізичної культури.	Культура професійно-педагогічного спілкування. Вербальна та невербальна комунікація педагога.	Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці.	Майстерність у розв'язанні педагогічних конфліктів вчителя фізичної культури.
Теми семінарських занять	Самовиховання та творчий розвиток педагога.	Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності	Культура професійно-педагогічного спілкування	Майстерність педагогічної взаємодії.	Способи розв'язання педагогічних конфліктів
Самостійна робота	5 балів		5 балів		5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота. (25 балів)				
Підсумковий контроль	Залік				

## 8. Рекомендована література

### *Основна (базова) література:*

1. Андерсон Кріс. Успішні виступи на TED : Рецепти найкращих спікерів : пер. О. Асташевої. Київ : Наш формат, 2016. 256 с.
2. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування : пер. Н. Лазаревич. Харків : Фабула, 2019. 304 с.
3. Ващенко І.В., Кляп І.М. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 407 с.
4. Гриньова М. В., Пивовар Н. М. Сучасний стан розвитку навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності». Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів: матеріали IV Міжн. наук.-практ. конфер. Харків: НТУ «ХП», 2018. С. 221–225.
5. Онуфрієнко Г.С. Риторика : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 624 с.
6. Олійник О. Сучасна ділова риторика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 166 с.
7. Степура А. WOW-виступ по-українськи. Ноу-хау сучасного оратора. Київ : Моноліт-Bizz, 2018. 304 с.

### *Додаткова література:*

8. Амонашвілі Ш. Педагогічні притчі. Виховання серцем / Шалва Амонашвілі. – Харків: Школа, 2017. – 256 с.
9. Вагнер Т. Мистецтво навчати / Т. Вагнер, Т. Дінтерсміт. – Київ: Наш Формат, 2017. – 312 с.
10. Корчак Я. Як любити дитину / Януш Корчак. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 208 с.
11. Масютіна М. Дебати. Організація і проведення. Київ : Шільний світ, 2019. 144 с.
12. Хорошевський А. Промови, що змінили світ : пер. В. Верховень. Харків : Фоліо, 2019, 320 с.
13. Чалдині Р. Психологія впливу : пер. М. Скоробогатов. Харків : «Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 352 с.

### *Додаткові ресурси:*

1. Навчальні матеріали: <http://pidruchniki.com/>
2. Методичні матеріали: <http://pedagogika.ucoz.ua/knygy/METODYCHKAOPM.pdf>
3. Етичний кодекс українського педагога [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://myvchytel.dp.ua/index.php/uchytelska/55-etychnyi-kodeks-vchytelia> - Заголовок з екрану
4. Методичні матеріали: <https://lektsii.org/3-75185.html>